

Kom med
ud i
naturen!

2019

Med turleder

Billund
kommune

BILLUND.DK/NATUR

Hedepleje og sjældne dyr og planter på Risbøl Sande

MARTS

SØNDAG

31.

KL. 13.00-16.00

Vi har fået en unik mulighed for at komme ind på de spændende indlandsklitter i Hovborg Plantage: Risbøl Sande – så kom med. På Risbøl Sande har Billund Kommune udført en række naturplejetiltag som afbrænding, rydning og rodoptag. Kom og hør om hedeplejen og om de mange unikke arter som ulvefod, trehornet skarnbasse og hedelærke. Du skal være godt gående da vi vandrer over heden. Husk godt fodtøj, tøj efter vejret, madpakke evt. kikkert.

MØDESTED:

Vi mødes ved indfaldsvejen til huset på adressen Rugbjergvej 36, 7250 Hejnsvig.

TURLEDER:

Biolog og naturformidler Mads Navntoft Olsen
Telefon 79 72 70 99 • E-mail: mano@billund.dk

ARRANGØR:

Billund Kommune

En vandretur på Kyst-til-Kyst Stien fra Vorbasse til Hovborg

APRIL

LØRDAG

13.

KL. 13.00-17.00

Oplev en strækning af den virkelig smukke Kyst-til-Kyst Sti langs med Holme Å i det unge forår sammen med naturvejlederen. Naturvejlederen fortæller om landskab, kulturhistorie, planter og dyr undervejs. Der vil nok også blive tid til en kafferast og måske en sang. Turen er ca. 9. km lang.

MØDESTED:

Ved endemålet Hovborg Kros P-plads, Holmeåvej 2, 6682 Hovborg. Derfra fælleskørsel i så få biler som muligt til startstedet ved Holme Å lidt syd for Sønderhedevej 19, Vorbasse.

TURLEDER:

Naturvejleder Peer Høgsberg
Telefon 23 64 02 65 • E-mail: peer.natur@gmail.com

ARRANGØR:

Billund Kommune

Sanketur ved Holme Å

MAJ

LØRDAG

4.

KL. 14.00-16.00

Tag med på jagt efter Vild Mad i naturen langs Holme Å sammen med naturvejleder Finn Lillethorup. På en tur langs Kyst-til-Kyst Stien og på nogle af Billund Kommunes naturarealer skal vi ud og kigge efter nogle af de vilde planter, der kan give nogle gode smagsoplevelser. Det gamle begreb "at sanke" er i den grad blevet moderne igen, hvor flere og flere prøver kræfter med at samle spiselige urter og svampe. På turen kan du få gode tip til, hvordan du selv kan sanke – og med lidt held finder vi også lidt vi kan smage på...

Turen går ikke kun på vej og sti, men også gennem høj og til dels fugtig vegetation, så husk påklædning og fodtøj, der egner sig til dette.

MØDESTED:

P-plads ved Kyst-til-Kyst Stien, Sønderhedevej (tæt ved nr. 19, 3,5 km syd for Vorbasse)

TURLEDER:

Naturvejleder Finn Lillethorup, Økolariet
Telefon 21 78 21 03 • E-mail: finli@vejle.dk

ARRANGØR:

Billund Kommune

Kultur- og naturhistorisk maj-markvandretur omkring Karensminde

MAJ

TORSDAG

23.

KL. 19.00-21.00

Gå med på en kultur- og naturhistorisk markvandring i skønne maj sammen med naturvejlederen på stier omkring Karensminde. Der vil blive fortalt om landskab, heden, landbrug før i tiden, afgrøder, ukrudt, dyreliv, plantager, engvanding, åen og ådalen og de vilde forårsblomster, samt måske et par fællessange. Vi starter og slutter på Karensminde. Medbring passende udetøj og godt vandrefodtøj. Alle aldre er velkomne og tilmelding er ikke nødvendig. Turen er klapvognsejnet. Kaffe kan købes efter markvandringen på Museumsgården.

MØDESTED:

Karensminde Museumsgård, Morsbølvej 102, 7200 Grindsted

TURLEDER:

Naturvejleder Peer Høgsberg

Telefon 23 64 02 65 • E-mail: peer.natur@gmail.com

ARRANGØR:

Billund Kommune og Billund Museum, Karensminde

Find Krible Krable dyr i Billund Anlæg

GRATIS
INSEKTSUGER
TIL BØRNENE!

JUNI

SØNDAG

2.

KL. 14.00-16.00

Tag med på jagt efter krible krable dyr i Billund Anlæg. De gemmer sig derude i græsset, i lyngen eller i skovbunden og med lidt øvelse og det rigtige udstyr, så skal vi nok finde dem. Tag med naturvejleder Finn Lillethorup på opdagelsestur med insekt-suger, net og lup-glas for at finde nogle af de spændende smådyr, der gemmer sig ude i naturen. Vi skal kigge nærmere på de smådyr vi finder, og se på hvordan de lever deres liv. Turen er tilrettelagt for familier med børn på 4-10 år, men alle andre er også velkomne til at deltage. Turen er egnet for gangbesværede. Der vil blive udleveret en gratis insektsuger til alle børn, der deltager i arrangementet.

MØDESTED:

P-plads ved Lærkevej 21b, 7190 Billund

TURLEDER:

Naturvejleder Finn Lillethorup, Økolariet
Telefon 21 78 21 03 • E-mail: finli@vejle.dk

ARRANGØR:

Billund Kommune

Natur og fugle i skumringen langs Holme Å

JUNI

SØNDAG

16.

KL. 19.30-22.30

Kom med på skumringstur til Baldersbæk Plantage. Vi går en tur i egekattet og langs med Holme Å, her lytter vi til aftens fuglesang og ser om vi kan spotte småfugle som sangere, mejser og træløbere. Langs med åen vil vi kigge efter fine plantearter som tranebær og gøgeurter, imens dobbelt bekkasinen brummer over mosen. Hvis vi er heldige hører vi også natravnen snurre på heden. Husk: Gode ben, tøj og fodtøj efter vejret, kaffe, kikkert og lommelygte.

MØDESTED:

Turen starter fra P-pladsen ved Baldersbæk;
Baldersbækvej 46, 6682 Hovborg

TURLEDER:

Biolog og naturformidler Mads Navntoft Olsen
Telefon 79 72 70 99 • E-mail: mano@billund.dk

ARRANGØR:

Billund Kommune

Sommerfuglesafari på Randbøl Hede

JUNI

SØNDAG

30.

KL. 10.00-12.00

Mange af de danske dagsommerfugle er truede og mangler gode levesteder – typisk åbne naturområder med blomstrende urter. I den sydvestlige del af Randbøl Hede findes netop disse forhold, der gør området til et hotspot for sommerfugle og andre insekter. Tag med naturvejleder Finn Lillethorup på en tur rundt på hede-, eng- og mosearealerne for at kigge på sommerfugle og for at høre om deres liv og den naturpleje kommunen arbejder med. Naturvejlederen medbringer nogle sommerfuglenet, så vi har mulighed for at fange nogle dyr, som vi kan se på tæt hold.

MØDESTED:

Knurborgvej, ca. 5 km nord for Vorbasse. Kør ind ad vejen fra Skjoldbjergvej til du møder naturvejleder-skilt

TURLEDER:

Naturvejleder Finn Lillethorup, Økolariet
Telefon 21 78 21 03 • E-mail: finli@vejle.dk

ARRANGØR:

Billund Kommune

Tyttebær-naturtur i Rækkebjerge

JULI

SØNDAG

21.

KL. 13.00-16.00

Tag med på en sommervandring på flyvesandsklitten Rækkebjerge nordvest for Billund. Oplev sammen med naturvejleder Peer Høgsberg den særprægede og fredede bakkekam Rækkebjerge, der rager op midt i Simmelmose. Her kan man være heldig og kunne plukke tytte-, blå-, revling- og mosebøllebær, samt porsekviste til en kraftig porsesnaps. Og måske se en hugorm. Hør om Rækkebjerges dannelse, både den lidt kedeligere geologiske og den lidt mindre kedelige mytologiske forklaring, og om planter og tørv og tidligere tørvegravning i Simmelmose. Vi går ca 4 km. Medbring passende udetøj og godt vandrefodtøj. Alle aldre er velkomne.

MØDESTED:

 P-pladsen ved Rækkebjerge på Sønder Egsgårdsvej, lige nord for passagen over Simmel Bæk, nordvest for Billund.

TURLEDER:

Naturvejleder Peer Høgsberg
Telefon 23 64 02 65 • E-mail: peer.natur@gmail.com

ARRANGØR:

Billund Kommune

Hedetur til Gråhede og St. Råbjerg

AUGUST

LØRDAG

10.

KL. 13.00-16.00

Oplev sammen med naturvejleder Peer Høgsberg den lille fredede hede beliggende syd for åen mellem Grindsted og Billund. Hedeområdet udgør den østligste del af Utoft Plantage, der nu ejes af Kirk Kapital, A/S. I heden går vi op på det markante udsigtspunkt Store Raabjerg (68 m høj) og en nærliggende sø, tidligere hedemose. Undervejs vil naturvejlederen fortælle om hedeområdets natur og om Utoft plantage, en af de mange "Københavnplantager" der blev anlagt af stråhattefabrikant Skjold Børgesen i 1892. Der står en mindsten over Skjold Børgesen i plantagen. Hans søn Frederik Børgesen var en dygtig naturhistoriker og via ham findes der en grundig botanisk beskrivelse af hedeområdet fra 1905. Medbring bærbar kaffe, passende udetøj og godt vandrefodtøj. Husk evt. også grensaks til lidt hedepleje i form af fældning af små fyrre træer. Alle er velkomne. Turen er ikke egnet for gangbesværede.

MØDESTED:

P-pladsen ved Gråhedevej, syd for Gråhedevej 4, 7190 Billund

TURLEDER:

Naturvejleder Peer Høgsberg
Telefon 23 64 02 65 • E-mail: peer.natur@gmail.com

ARRANGØR:

Billund Kommune

Historisk tur i Vesterhede og omegn

AUGUST

TORSDAG

15.

KL. 18.30-20.30

Kom med Hejnsvig/Donslund Lokalråd ud i naturen på egnen omkring Vesterhede. Naturvejleder Peer Høgsberg, vil tage os med på en naturvandring, hvor vi også får et historisk indblik i tiden omkring Svenskekrigene i 1600'tallet, og de findhuller, hvor lokalbefolkningen gemte sig under krigen. Herudover vil Peer fortælle om naturen i området. Efter turen vil lokalrådet være vært for en kop kaffe. Turen vil overvejende foregå på markveje.

MØDESTED:

Vesterhede Mikrohal, Egebjerg Landevej 82, 7250 Hejnsvig

TURLEDER:

Naturvejleder Peer Høgsberg

Telefon 23 64 02 65 • E-mail: peer.natur@gmail.com

ARRANGØR:

Billund Kommune og Hejnsvig/Donslund Lokalråd

Naturtur på Kløverstierne ved Filskov

AUGUST

ONSDAG

28.

KL. 18.30-21.30

Vi mødes ved købmanden og går sammen med Naturvejleder Sam B. Sørensen, en tur ud i naturen på Kløverstierne. Vi har denne gang fokus på, alt det der forandrer sig, og som gør turene spændende året rundt. Vi skal igennem kulturspor som grusgraven, jernbanen og meget andet, som nu igen er blevet en del af en spændende natur i og omkring Filskov. Vi vil holde en kort kaffepause undervejs, så tag evt. en kande the/kaffe med. Vi ses der ude. Husk: Påklædning efter vejret, og fornuftigt fodtøj. Evt. en kande the eller kaffe og måske lidt sødt til.

MØDESTED:

Ved købmanden Stationsvej 2, Filskov, 7200 Grindsted

TURLEDER:

Naturvejleder Sam Sørensen

Telefon 40 29 37 66 • E-mail: naturvejleder@sonderskov.dk

ARRANGØR:

Billund Kommune og Kontaktudvalget i Filskov

Snapsetur til Randbøl Hede og Frederikshåb Plantage

SEPTEMBER

LØRDAG

14.

KL. 13.00-16.00

Kom med og sæt smag på snapsen, sammen med naturvejlederen. Vi mødes ved P-pladsen ved Kirstinelyst, og tager ud i plantagen og på heden for at finde årstidens urter og bær til snapsen. Når vi har sanket færdig, samles vi og sætter vores snaps. Der vil være smagsprøver på hedens urter og skovens bær og frugter. Medbring: Vodka/snaps efter behag. Patentglas med låg eller stort sylteglas. Husk: påklædning efter vejret.

MØDESTED:

Turen starter fra P-pladsen ved Kirstinelyst;
Frederikshåbvej 41,7183 Randbøl

TURLEDER:

Naturvejleder Sam Sørensen
Telefon 40 29 37 66 • E-mail: naturvejleder@sonderskov.dk

ARRANGØR:

Billund Kommune

Svampetur i Gyttegård Plantage

SEPTEMBER

LØRDAG

21.

KL. 13.00-16.00

Tag med naturvejleder og svampekyndig Peer Høgsberg ud i Gyttegård på jagt efter spiselige svampe. Peer fortæller om de svampe vi finder og hvordan man kender dem – og kender forskel på dem. Turen går langs Hejnsvig Bakkeø og tilbage gennem det helt specielle sandflugts-naturområde Grene Sande. På de medbragte Trangia-fjeldkøkkener tilbereder vi efter turen et par smagsprøver af dagens fund. Der tilbydes alle deltagere at få tjekket svampekurve efter turen. Vi går ca. 5 km i varieret terræn. Medbring svampekurv med klæde i bunden, en lille køkkenkniv og evt. en lille børste. Medbring evt. bærbar kaffe og naturligvis passende udetøj og godt fodtøj. Alle er velkomne – gerne skarpøjede børn. Turen er ikke egnet for gangbesværede.

MØDESTED:

P-pladsen neden for bakkeøskrænten ved stien ind til Grene Sande på Billundvej 50, 7250 Hejnsvig. Ikke p-pladsen ved Golfbanen

TURLEDER:

Naturvejleder Peer Høgsberg
Telefon 23 64 02 65 • E-mail: peer.natur@gmail.com

ARRANGØR:

Billund Kommune

Kultur- og naturhistorisk vintermarkvandretur omkring Karensminde

NOVEMBER

LØRDAG

23.

KL. 13.00-15.00

Gå med på en kultur- og naturhistorisk markvandring i novembervejret efter løvfald sammen med naturvejlederen på stier omkring Karensminde. Der vil blive fortalt om landskab, heden, landbrug før i tiden, afgrøder, ukrudt, dyrelivet i vinterperioden, plantager, åen og ådalen, træer og buske i vinterdragt, samt måske et par fællessange. Vi starter og slutter på Karensminde. Medbring passende udetøj og godt fodtøj. Alle aldre er velkomne og tilmelding er ikke nødvendig. Turen er klapvognsejnet. Kaffe kan købes efter markvandringen på Museumsgården.

MØDESTED:

Karensminde Museumsgård, Morsbølvej 102, 7200 Grindsted

TURLEDER:

Naturvejleder Peer Høgsberg

Telefon 23 64 02 65 • E-mail: peer.natur@gmail.com

ARRANGØR:

Billund Kommune og Billund Museum, Karensminde

Kom med ind i naturen!

**Billund Kommune inviterer igen i år
jer alle med ud i naturen.**

**Vi har i samarbejde med vores
dygtige turledere, lavet et program for
ture, hvor vi både kommer ud på de
smukke heder, ind i plantagerne og
får mulighed for at smage på naturen.**

**Der er planlagt lange vandringer
og kortere ture, samt ture for
børnene, hvor det rigtig kommer til
at krible og krable.**

**Vores fire turledere i år er
PEER HØEGSBERG,
SAM BØGESGAARD SØRENSEN,
FINN LILLETHORUP og
MADS NAVNTOFT OLSEN.**

**De vil ligge sig i selen for
at gøre jeres naturoplevelser i 2019 til
noget helt særligt.**

**Så spænd vandreskoene og husk
kaffekanden og kom med os ud i
Billund Kommunes storslåede natur.**

**Find mere information på
www.billund.dk/natur**

**Billund
kommune**

BILLUND.DK/NATUR